

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

підприємствам; комунальним підприємствам; територіальним громадам. Основним методом визначення розміру такої шкоди є проведення незалежної оцінки згідно з державними стандартами. Це означає, що потерпіла сторона не в змозі самостійно визначати розмір завданої їй шкоди, а вимушена звертатися до третьої особи (оцінника) і укласти з ним офіційний договір та оплачувати його послуги.

Також існує Європейська конвенція «Про відшкодування потерпілим від насильницьких злочинів», головними принципами якої є забезпечення рівного доступу осіб до правосуддя та справедливого суду та захист осіб, які постраждали внаслідок насильницьких злочинів на території держав, які входять до Ради Європи та є однією зі сторін Коаліції. У своїй основі Конвенція визначає, що держава повинна відшкодувати завдані навмисними насильницькими злочинами збитки жертві у тому випадку, якщо в наслідок цього злочину жертва зазнала фізичних ушкоджень або смерті. Однак, на жаль, наразі вказана конвенція Україною не ратифікована.

Отже, скоєння кримінальних злочинів частіше за все супроводжується нанесенням матеріальних збитків потерпілій стороні, що у свою чергу, як правило, тягне за собою подання цивільного позову і зобов'язує обвинувачену сторону компенсувати завдані збитки. Але ця загальнодержавна система відшкодування збитків, завданих злочинами, потребує вдосконалення та модернізації. Зокрема, на нашу думку, необхідна ратифікація Європейської конвенції «Про відшкодування

потерпілим від насильницьких злочинів», яка зробить більш чіткою та прозорою систему та методику відшкодування матеріальних збитків жертвам насильницьких злочинів в Україні, що сприятиме створенню ефективного механізму відшкодування державою матеріальних збитків потерпілим.

Це, у свою чергу, дозволить розробити більш ефективну методику визначення розмірів шкоди, що повинна бути відшкодована, та дозволить скоротити строки її відшкодування.

Бібліографічні посилання:

1. Пленум ВСУ «Про відшкодування матеріальної шкоди» 03. 12. 1997 р №12 URL: <https://zakon.osmark.com.ua/пленум-всу-про-відшкодування-матеріа/>
2. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова Кабінету Міністрів України від 22. 01. 1996р. № 116. Дата оновлення: 16. 12. 2011р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/116-96-п>
3. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди : Пленум ВСУ 31. 03. 1995 №4. Дата оновлення: 27. 02. 2009р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/v0004700-95>

Чепеляк Карина Валеріївна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Давидова Наталія Валентинівна,

кандидат юридичних наук,
викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ОКРЕМИЙ АСПЕКТ

На сучасному етапі розвитку суспільства, важливого значення набуває встановлення юридичної відповідальності учасників господарських відносин, задля забезпечення ефективного здійснення господарської діяльності. Це і буде слугувати передумовою належного функціонування законності та правового господарського порядку в нашій державі.

Актуальність даної тематики зумовлена, перш за все, тим, що у господарській діяльності приділено досить велику увагу господарсько-правовій відповідальності, адже вона виступає гарантом дотримання законності та правопорядку, а також забезпечує виконання конкретного зобов'язання. Проте наукові дослідження з даної проблематики є суперечливими, що є передумовою необхідності проведення ґрунтованого та всебічного дослідження.

Оскільки дана проблема не є новою, до неї неодноразово звертались як зарубіжні так і вітчизняні вчені, серед яких виділяють В.В. Добровольську, Т.А. Лавренюка, В.М. Пашкова, Д.А. Петрова, В.В. Чайковську, Є.П. Губіна, О.Ф. Скакуна та інших.

Варто почати з того, що поняття господарсько-правової відповідальності кореспондує ч. 1 ст. 216 Господарського кодексу України, крізь призму поняття господарських санкцій. «Учасники господарських відносин несуть господарсько-правову відповідальність за правопорушення у сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених цим Кодексом, іншими законами та договором»[1].

Господарсько-правову відповідальність відносять до ретроспективної юридичної відповідальності, що являє собою специфічні правовідносини, які виникають між державою та правопорушником у зв'язку з державно-правовим приписом, що полягає в засудженні суб'єкта правопорушення, а також засудженні протиправного діяння.

Так, ретроспективна юридична відповідальність характеризується певним юридичним обов'язком суб'єкта вчинення правопорушення зазнавати у примусовому характері обмеження або позбавлення соціальних благ чи матеріальних, особистих та духовних цінностей.

Вчені виділяють такі ознаки господарсько-правової відповідальності:

- негативна реакція з боку держави безпосередньо на правопорушення та суб'єкта, що його скоїв;
- державно-правовий примус;
- необхідність правопорушнику перетерпіти негативні наслідки, що є результатом його протиправної поведінки.

М. С. Малейн, у свою чергу, під поняттям господарсько-правова відповідальність розуміє, що це правовідношення, яке виникає з порушення обов'язку, встановленого законом чи договором, що виражається у формі, не вигідній для правопорушника, через осуд його винної поведінки, майнових наслідків, настання яких забезпечується можливістю державного примусу [2, с. 19].

Варто наголосити на тому, що на сьогодні, існує полеміка між багатьма вченими щодо отождошення понять господарські санкції та безпосередньо господарсько-правова відповідальність. Ми приєднуємося до думки вчених, які вважають, що санкція не є відповідальністю, адже вона є примусовим заходом.

У цьому розумінні повністю погоджуємось з думкою А. Курбатова, який зазначає, що в охоронних правовідносинах (ті, що складаються на підставі охоронних норм) перетерплювання правопорушником застосовуваних до нього заходів державно-примусового впливу (санкцій) розглядається як певного роду обов'язок [3, с. 90].

Незаперечним є той факт, що господарські санкції є одним з основних способів захисту прав конкретних суб'єктів, окрім того що реалізуються в господарсько-правовій відповідальності. Сьогодні, господарсько-правові способи захисту порушених прав в умовах підвищення значимості підприємницької діяльності набувають кращої якості у зв'язку з трансформацією до ринкової економіки. Вони дійсно можуть вважатися, гарантією у здійсненні, а також захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, можна дійти висновку, що господарсько-правова відповідальність є однією з форм юридичної відповідальності, а розглядаючи її за змістом вона застосовується у формі майнових санкцій, які передбачені господарським законодавством. Зазначені майнові або економічні санкції є реакцією держави на вчиненні правопорушення, які скоюють учасники господарських відносин за відповідне порушення певних зобов'язань.

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Так, господарсько-правова відповідальність є інститутом господарського права, для якої важливою складовою є конкретизація певних господарських санкцій, які на сьогодні, потребують подальшого ґрунтовного наукового дослідження та удосконалення.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. / Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462. База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 11.11.2019 року)
2. Малеин Н. С. Имущественная ответственность в хозяйственных отношениях. М.: Наука, 1968. 207 с.
3. Курбатов А. Обеспечение баланса частных и публичных интересов – основная задача права на современном этапе. Хозяйство и право. 2001. № 6. С. 88–97.

Чечель Анастасія Олександрівна,

курсант другого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПАТЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

У зв'язку із стрімким технічним прогресом у сучасної людини значно розширюється коло потреб та можливостей, які повинні мати законодавче закріплення та регулюватися на відповідному рівні.

Однією з таких можливостей є інтеграційний розвиток патентного законодавства. Патентне право є досить складним та важливим інститутом цивільного права України. Суть патентного права полягає в регулюванні відносин, які виникають у зв'язку з використанням права на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти патентних взаємовідносин. Дані відносини регулюються Конституцією України, Цивільним Кодексом України, Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [3, с.62], а також нормами міжнародних договорів, наприклад, Паризької конвенції з охорони промислової власності (1883р).

Проаналізувавши особливості патентного права в Україні ми дійшли висновку, що дане поняття більшість науковців порівнює з авторським правом. На нашу думку, це є недоречним тому, що авторське право виникає з моменту створення будь-якого об'єкту інтелектуальної власності без виконання певних процесуальних дій, а щодо патентного права, то такі об'єкти можна вести мову лише після отримання патенту.

До об'єктів патентного права належать винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Також вони охороняються документом, який видається на підтвердження результату діяльності людини та права на відповідний винахід, корисну модель або промисловий зразок.

Суб'єктами виступають автори, винахідник, які, як зазначають деякі науковці, є лише фізичними особами [3, с.62]. На нашу думку, дане твердження є недоречним через те, що у с.463 ЦК України [1] сказано, що юридичні особи також можуть бути суб'єктами патентного права, але лише за умови, якщо вони не є авторами, однак одержали окремі патентні права на законних підставах або за умовами договору.

Окремим суб'єктами патентного права є неповнолітні особи та іноземні фізичні або юридичні особи. Згідно з п.2ст.32 ЦК [1], неповнолітні особи вправі самостійно здійснювати свої